

Ekolojik Bilinç ve Siyaset

Bir seçim dönemi geride kaldı... Seçim döneminde bütün partiler vaatleriyle, projeleriyle halktan oy toplamaya çalıştılar. Ancak iktidarı da muhalefeti de 'çevre sorunlarını' görmezden geldikleri bir propaganda çalışması yapmayı tercih etti. Hatta seçim döneminde iktidar ve ana muhalefet partilerinin liderleri nükleeri destekleyen açıklamalar bile yaptılar. Aralarındaki tek fark ana muhalefet liderinin destek açıklamasının sonuna eklediği bir 'ama' kelimesi oldu!

Ülkemizde bir seçim dönemi daha geçildi. Propaganda döneminin en dikkat çekici noktalardan biri ekolojik felaketler konusunda ileri derece körleştirici bir duyarsızlığın sergilenmesi oldu.

Oysa birkaç ay önce çevre meseleleri gündeme epey bir gümbürtüyle girmişti. Japonya'daki deprem ve Fukushima'daki nükleer kazanın üzerinden sadece birkaç ay geçti. Nükleer sızıntının çocuklar dâhil bütün insanları, toprağı, okyanusu ve doğmamış nesilleri çok uzun süre ortadan kaldırmamayan bir kirliliğe maruz bıraktığı aşikârken, Akkuyu ve Sinop'a 'ilk kazma yakında vurulacak' sözleri ile nükleer santral yapılması AKP hükümeti tarafından hevesle ortaya atılarak, nükleer santrallerin riski umarsız olarak ülkemize taşınıyor!

Tüm Anadolu'da yapılan ve yapılmakta olan hidroelektrik santrallerin ekolojik dengeyi bozmaktan yerel geçim kaynaklarını yok etmeye, su rejimlerine müdahaleden insansızlaştırmaya varan ciddi boyutlarda sorunlara yol açtığını anlatmak için yollara düşen insanların mücadeleleri hala sürüyor.

Kütahya'da gümüş madeninde baraj çökmesi sonucu yeraltı sularına siyanür karıştı. Barajın 3 kilometre yakınındaki Dulkadir köyünde 7 kişi şebeke suyuna siyanür karıştığı için zehirlendi. Hayvanlar telef oldu. Eti Gümüş yetkilileri pişkin pişkin olayın 'sabotaj' olduğunu iddia ettiler. Valilik ve diğer kurumlar olayı örtbas etmek için su numunelerinin analizini bile gizlemeye çalıştılar.

Bu tablo, ülkemizin geri dönüşümsüz bir ekolojik felakete sürüklendiğini, siyaset alanının ise bu kadar önemli bir sorunu görmezden geldiğini, seçim propagandalarında bu konuya değinmemeyi tercih ettiklerini gösteriyor. **Ülke gündemi gerçek sorunlar yerine havada uçuşan 'çılığın proje' balonları ile meşgul ediliyor.** Diğer taraftan, görünen o ki seçmen kitlesinin büyük çoğunluğunda ekolojik katliam yapan siyasi çevrelere karşı henüz yeterli tepki yok! Ancak önümüzdeki yüzyılın en önemli sorunlarının odağında insanın doğa ve çevreyle uyum politikalarının olacağını öngörmek için kahin olmaya gerek yok!

Dolayısıyla seçmenlerin çevreyle ilgili kaygıları siyasal tercihlerine yansımadağı sürece siyaset alanı; sermayeden yana yaptığı tercihlerini kısmayacak ve aymazlığını artırarak devam ettirecektir.

Ülkemizde henüz olgunlaşmamış ekolojik sahiplenme bilinci, siyanürlü altın işletmeciliğı süreci ile başlayan Bergama halk direnişii ile önemli bir tarihsel sıçrama yapmıştır. Ancak yapılan en önemli direnişler dahi, geniş kitleler tarafından aktif desteklenmediğı ve sahiplenilmediğı sürece, medya ve siyaset arenasında boğularak yok edilebilmektedir.

Ülkemizde yürütölen tepeden politikaların yerelde büyük ekolojik yıkımlara neden olduğunu artık görmek zorundayız. Ülkedeki çevre sorunlarının bir haritasını çıkarsak ve siyaha boyarsak herhalde çok az yer beyaz kalacaktır. Özellikle enerji ve maden politikaları; doğa ile çatışmanın en şiddetli tezahür ettiğı alan. Planlanan 1700 HES'in, 47 termik santralin, Sinop ve Akkuyu'ya yapılacak nükleer santrallerin, onlarca bölgede yapılan kimyasal madencilikğin yaşamı ne derece sürdürülemez kılacağı; iklim, tarım, sağlık, göç gibi konularda ne sonuçlar doğuracağı belirsizliğin ötesinde, henüz adı konmamış bir felaket olacaktır.

Örneğın, yapılan ve yapılacak HES'ler ile orta zenginlikte olan su kaynaklarımız adeta borularla denize atılmaktadır. İnsan, çevre ve doğa dengesi gözetilmeden tepeden verilen siyasal kararlar ekolojik tahribatı geri dönüşümsüz olarak hızlandırmaktadır.

Elbette kaynaklarımız kullanmak zorundayız. Ancak günümüzde, planlı olmak, doğa ve insan dengesini gözetmek gibi taleplere; çoğu zaman çarpıtılmış bir tezle karşı çıkılmaktadır: "Bunlar her şey karşı!"

Elbette enerji üreteceğiz, madencilik yapacağız. Ancak bu üretimin toplumsal fayda yerine tamamen ulusal yada uluslararası sermaye çevrelerinin kar ihtiyaçlarına göre yapılıyor olması ve ekolojik bir felaket doğuruyor olması 'Hayır'larımızın başladığı sınır olacaktır.

Ülkemizde aktif mücadele formları gelişmese de A&G'nin Greenpeace için Nisan ayında yaptığı araştırma Türkiye'nin nükleer santral istemediğini somut bir şekilde ortaya koyuyor.

(www.greenpeace.org).

Nükleer enerji santralleri konusunda bugün bir referanduma gidilmesi durumunda halkın yüzde 64'ü nükleer santral kurulmasına "Hayır" diyor. Enerji ihtiyacımızı karşılamak için riske girmeyip temiz kaynaklara yönelmemiz gerektiğı görüşünde olanların oranı ise yüzde 84,2. Peki partilerin tabanları nükleere nasıl bakıyor? AKP'ye oy vereceklerin yüzde 41.5'i, CHP'ye oy vereceklerin

yüzde 86.2'si, MHP'lilerin yüzde 77.6'sı, BDP'lilerin ise yüzde 73'ü nükleer santral istemiyor. Nitekim bu anketin yayınlandığı tarihten sonra siyasi partiler nükleer konusunu seçim gündemine sokmamak adına daha temkinli adımlar atmaya başladılar.

Ülkeyi yönetmekten sadece inşaat yapmayı, ağaç kesip hafriyat dökmeyi, yol yapip tüketimi arttırmayı anlayan bir idare olduğu ortada. Yaşam alanlarımızı yok edip insanları kentlere göç etmeye zorlamak, asıl değer kaynağı olan toprağı, suyu, ormanı ve canlı yaşamı öldürmek, sonra da insanları hasta eden bir yaşam biçimini dayatmak ve doğayı daha da tahrip eden politikalarla ekonomiyi büyötmeye çalışmak... İşte yıkıcı endüstrileşme!

Uygulanan yaşam alanlarını atık barajlarından sızan zehirli sularla tehdit eden, güya elektrik üretmek için ama aslında şirketleri zengin etmek uğruna vadileri kurutup suları tünellere hapseden, sadece insanların değil, bütün canlıların yaşam hakkını ihlal eden "dokunulamaz" kalkınma politikaları... İşte insana ve doğaya karşı ekonomik büyüme!

Dünyamızı yaşanır hale tutmanın yolu, yaşam alanlarımızı koruyan bir siyaset anlayışından geçerken, insanın doğayı tahribini önleyen bir hukuk sistemi yaratılmalıdır. Önümüzdeki günlerde gündeme gelecek olan anayasa tartışmalarında, doğayı güvence altına alacak ilkesel yaklaşımların geliştirilmesi önemlidir. Yapılacak anayasa tartışmalarında, insanın hak ve çıkarları güvence altına alacak düzenlemelerin yanı sıra, doğa-insan ilişki dengesini koruyan bir hukuksal metnin anayasada yer alması önemli olacaktır.